

Sprendimas dėl asmens duomenų tvarkymo tiesioginės rinkodaros tikslais ir duomenų subjekto, gavusio tiesioginės rinkodaros pasiūlymą, BDAR nurodytų teisių įgyvendinimo

2021 m.

SUTRUMPINIMAI

ADTAĮ – Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas

Inspekcija – Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija

ERĮ – Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymas¹

BDAR – 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas)

ANK – Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksas

INSPEKCIJOS GAUTO SKUNDO SANTRAUKA

Inspekcija gavo skundą, kuriame pareiškėjas nurodė, kad Bendrovė iš savo el. pašto į pareiškėjo el. paštą be pareiškėjo sutikimo atsiuntė el. laišką su tiesioginės rinkodaros pasiūlymą (toliau – el. laiškas). Pareiškėjas skundė Bendrovę neteisėtai tvarkant jo asmens duomenis (t. y. el. pašto adresą), siunčiant rinkodaros pasiūlymą be pareiškėjo sutikimo, taip pat pažeidus BDAR įtvirtintą pareiškėjo, kaip duomenų subjekto, teisę gauti informaciją apie duomenų tvarkymą ir teisę nesutikti su duomenų tvarkymu.

Inspekcija, nagrinėdama skundą, gavo Bendrovės paaiškinimus dėl pareiškėjo el. pašto naudojimo tiesioginės rinkodaros tikslu. Bendrovė Inspekcijai nurodė, kad Bendrovės darbuotojas internetiniame puslapyje *rekvizitai.vz.lt* nurodytu mobiliojo telefono numeriu susisieki su pareiškėju, kuris buvo daugiabučio namo savininkų bendrijos (toliau – Bendrija) pirmininkas ir pasiteiravo ar ji domintų Bendrovės teikiamos paslaugos, naujienlaiškiai, pasiūlymai elektroniniu paštu, pareiškėjas nurodė, kad tokia informacija jį domina, žodžiu pateikė sutikimą gauti pirmiau nurodytą informaciją, pareiškėjas taip pat nurodė, kad visą informaciją galima siųsti pareiškėjo el. pašto adresu. Bendrovė nurodė, kad ji neturi galimybės pateikti telefoninių pokalbių išsklotinių, taip pat pažymėjo, kad Bendrovė neturi galimybės patikrinti, ar juridinio asmens atstovo suteikta kontaktinė informacija yra tiksli ir priklauso juridiniam asmeniui, ir / ar pastarasis turi teisę ja disponuoti, todėl nurodytą elektroninio pašto adresą Bendrovės darbuotojas priskyrė prie Bendrijos kontaktinių duomenų.

DĖL ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ NAUDOJIMO TISIOGINĖS RINKODAROS TIKSLU

¹ Pateikiamos ERĮ straipsnių nuorodos yra nuorodos į ERĮ straipsnių numeraciją galiojusią iki 2021 m. lapkričio 11 d. Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-635 įsigaliojimo.

BDAR preambulės 173 dalyje numatyta, kad šis reglamentas turėtų būti taikomas visiems su pagrindinių teisių ir laisvių apsauga tvarkant asmens duomenis susijusiems klausimams, kuriems negalioja Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2002/58/EB nustatytos konkrečios prievolės, kuriomis siekiama to paties tikslo, įskaitant duomenų valdytojo prievolės ir fizinių asmenų teises. Pažymėtina, kad minėta direktyva įgyvendinta ERĮ. Atsižvelgiant į tai, elektroninių ryšių naudojimui tiesioginės rinkodaros tikslu yra taikomas ERĮ.

ERĮ 12 straipsnio 5 dalies 1 punkte nustatyta, kad Inspekcija prižiūri, kaip vykdomos ERĮ devintojo skirsnio, išskyrus 61 straipsnio 5 dalį, 64 straipsnio 7 dalį ir 68 straipsnio 2 dalį, nuostatos. ERĮ 3 straipsnio 85 dalis numato, kad šio įstatymo devintajame skirsnyje vartojamos sąvokos, neapibrėžtos šiame įstatyme, suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos ADTAĮ.

Pagal ADTAĮ 2 straipsnio 1 dalį, tiesioginė rinkodara – veikla, kurios tikslas paštu, telefonu arba kitokiu tiesioginiu būdu siūlyti asmenims prekes ar paslaugas ir (arba) teirautis jų nuomonės dėl siūlomų prekių ar paslaugų.

Įvertinus Bendrovės el. laiško, siūsto pareiškėjui turinį, Inspekcija nustatė, kad buvo siūlomos Bendrovės paslaugos, todėl padarė išvadą, kad Bendrovė, siūsdama pareiškėjui nurodytą pranešimą, vykdė tiesioginę rinkodarą, kaip ji yra apibrėžta ADTAĮ 2 straipsnio 1 dalyje.

ERĮ 69 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad naudoti elektroninių ryšių paslaugas, įskaitant elektroninio pašto pranešimų siuntimą, tiesioginės rinkodaros tikslu leidžiama tik gavus išankstinį abonentu ar registruoto elektroninių ryšių paslaugų naudotojo sutikimą. Inspekcija pažymėjo, kad sutikimas yra reikalingas nepaisant to, ar naudojami fizinio asmens ar juridinio asmens elektroninio pašto kontaktiniai duomenys.

Sprendime Inspekcija pažymėjo, kad Bendrovė, nurodžiusi, kad pareiškėjas jai buvo pateikęs žodinį sutikimą siūsti rinkodaros pasiūlymus, Inspekcijai nepateikė jokių jo informaciją pagrindžiančių įrodymų. Be to, pareiškėjas skunde Inspekcijai nurodė, kad sutikimo tvarkyti jo duomenis (el. pašto adresą) siunčiant tiesioginės rinkodaros pasiūlymus Bendrovei nedavė.

Atsižvelgiant į skunde ir Bendrovės pateiktą prieštarinę informaciją, taip pat į tai, kad Bendrovė Inspekcijai nepateikė jokių įrodymų, pagrindžiančių pareiškėjo sutikimo tiesioginei rinkodarai gavimą bei vadovaujantis pateiktu teisiniu reglamentavimu, Inspekcija negalėjo daryti išvados, kad Bendrovė, iš savo el. pašto į pareiškėjo el. pašto adresą siūsdama el. laišką su tiesioginės rinkodaros pasiūlymu, turėjo pareiškėjo išankstinį sutikimą gauti tiesioginės rinkodaros pasiūlymus, todėl Inspekcija nusprendė, kad Bendrovė pažeidė ERĮ 69 straipsnio 1 dalį. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, skundą šioje dalyje Inspekcija pripažino pagrįstu.

ANK 83 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatyme nustatyto asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos pažeidimas užtraukia baudą asmenims nuo 150 iki 580 eurų ir juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – nuo 300 iki 1150 eurų. Vadovaudamasi minėta ANK nuostata, Inspekcija Bendrovės atsakingam asmeniui – direktoriui – nusprendė už nustatytą ERĮ pažeidimą surašyti administracinio nusižengimo protokolą.

PAREIŠKĖJO TEISĖS GAUTI INFORMACIJĄ APIE JO DUOMENŲ TVARKYMĄ IR TESĖ NESUTIKTI SU ASMENS DUOMENŲ TVARKYMU

BDAR 173 preambulės punkte nurodyta, kad BDAR turėtų būti taikomas visiems su pagrindinių teisių ir laisvių apsauga tvarkant asmens duomenis susijusiems klausimams, kuriems negalioja 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių) (toliau – Direktyva) nustatytos konkrečios prievolės, kuriomis siekiama to paties tikslo, įskaitant duomenų valdytojo prievolės ir fizinių asmenų teises.

Pagal skundo turimą medžiagą buvo matyti, kad Bendrovė pareiškėjo el. pašto adresą tvarkė tik išsiųsdama pareiškėjui el. laišką, tačiau su pareiškėjo asmens duomenimi neatliko jokių kitų tvarkymo veiksmų (netvarkė jų atskirai nei automatinio būdu susistemintose rinkmenose (išskyrus el. pašta), nei neautomatinio būdu susistemintose rinkmenose). Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, taip pat į tai, kad el. pašto adresą tvarkymui, išsiunčiant tiesioginės rinkodaros pasiūlymą, yra taikytinas specialusis teisės aktas ERĮ, šiuo atveju Bendrovės veiksmams, išsiunčiant pareiškėjo el. pašto adresu rinkodaros pasiūlymą, BDAR nuostatos nėra taikytinos. Tačiau Inspekcija atkreipė dėmesį į tai, kad tuo atveju, jei duomenų valdytojas duomenų subjektui tiesioginės rinkodaros pasiūlymą el. paštu siųstų gavęs duomenų subjekto sutikimą, tokiam sutikimui yra taikytinos BDAR nuostatos. Inspekcija pažymėjo, kad BDAR preambulės 42 punkte nurodyta, kad kai duomenys tvarkomi gavus duomenų subjekto sutikimą, duomenų valdytojas turėtų galėti įrodyti, kad duomenų subjektas sutiko su duomenų tvarkymo operacija. Visų pirma, kai rašytinis pareiškimas teikiamas kitu klausimu, apsaugos priemonėmis turėtų būti užtikrinta, kad duomenų subjektas suvoktų, kad jis duoda sutikimą ir dėl ko jis jį duoda. Laikantis 1993 m. balandžio 5 d. Tarybos direktyvos 93/13/EEB „Dėl nesąžiningų sąlygų sutartyse su vartotojais“, duomenų valdytojo iš anksto suformuluotas sutikimo pareiškimas turėtų būti pateiktas suprantama ir lengvai prieinama forma, aiškia ir paprasta kalba, jame neturėtų būti nesąžiningų sąlygų. Kad sutikimas būtų grindžiamas informacija, duomenų subjektas turėtų bent žinoti duomenų valdytojo tapatybę ir planuojamo asmens duomenų tvarkymo tikslus. Sutikimas neturėtų būti laikomas duotas laisva valia, jei duomenų subjektas faktiškai neturi laisvo pasirinkimo ar negali atsisakyti sutikti arba sutikimo atšaukti, nepatirdamas žalos. Atsižvelgiant į nurodytą BDAR preambulės 42 punktą, duomenų subjekto sutikimas laikytinas galiojančiu tik tuo atveju, jei duomenų valdytojas duomenų subjektui suteiktų bent informaciją apie duomenų valdytojo tapatybę ir planuojamo asmens duomenų tvarkymo tikslus ir galėtų įrodyti, kad duomenų subjektas sutiko su duomenų tvarkymo operacija pagal BDAR preambulės 42 punkto nuostatas.

Remiantis tuo, kas išdėstyta, skundą dėl pareiškėjo, kaip duomenų subjekto, teisių gauti informaciją apie jo duomenų tvarkymą ir teisės nesutikti su asmens duomenų tvarkymu, Inspekcija atmetė kaip nepagrįstą.